Մանրամասն Լրագիր

ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՑՑԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ԱԱՑԻՐԷ

ՍԷՓԻԶԻՆՃԻ ՍԷՆԷ ՀԳ. ԲԷՊԻԼ ԱԽԸՐ ԺԱ | 1873 ՄԱՅԻՍ 25 ՇԻՄՄԱ | ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՑՈՒՆԻՍ 6 | ՆԻՄԷՐՈ 2209

Մանրամասն էջերեր սէնէտէ 500 նիւսխէ վերիլիզ, սէնէվի գըյմէթի խութանալը իչին 280 զրչ. վէ ալթը այըզը 125 զրչ. վէ թաշրալա իչին բօսթա բարասը էչինէ օլարագ, սէնէվի գըյմէթի սաղ ագէ 280 վէ ալթը այըզը սախի 125 զրչ. սուր։

Վէ պէհէր նիւսխէսի 40 բարաես սաթըլըր։

Խլանաթը պէհէր սաթըրը էչին պերինէ սէֆա 3 էքինէ սէֆա 2, վէ խուշիւնիւ վէ սայիր սէֆալար էչին 1էր ղր։ Խլան սգրասրնա գօնուլմահան խլանըն սաթըրը Ծղ.սուր։

Մէքթուպ վէ սայիրէ Գալաթասա Բէնէչէմպէ բազարընա վագը Ն. 41 իրսի խանէնա Նարապես Ց. Գոնոսեան խամիկ էլէանէրիլէնէր սիր։

ԻԼԱՆԱԹ

Les annonces et abonnements pour la France sont reçus exclusivement chez MM. Orain et Micoud à Paris, Rue Drouot, N°. 9

RÉPARATEUR
AU QUINQUINA
ՍԱՂ ՎԷ ՍԱԳԱԼ ԻԶԻՆ

Ինկիլիզա էլաալիսը վէ Բասա խիբրանէսը հաղարանէնէ սաղ գօնաճը
Պիրինճի ալթուն միտալեա—Շիւնճիւ կիւմիւշ միտալեա

ԳԸՆԱԳԸՆԱԼԸ ՄՈՒԱԼԻՃԷ

Մէղքիւր մուալիճէ, Ֆ. ԳԸՐԻԻԳ մարիֆէթի իլէ թէրթիպ օլունմուշ օլուպ, սաչլարա վէ սագալա, քէնտի էվլիւէ բէնզէր վիրիր։

Մէղքիւր մուալիճէյի պիր առամ քէնտու քէնտույէ գուլլանալիր։ Հաթթա սայիր սաչ վէ սագալ պօեալարը կիսի գուրումագ։

Պուլունուր Խութանպօլտա Մ. Վէյլիչ վէ գումրանեանէրն մաղազասընտա, վէ Գամանտս խանընտա Մ. Կիւյօնուն 26 Նիսամէրօլու մաղազասընտա, վէ Տէլլա Սուտա, Վ. Ֆաննի վէ կանճիւք պիրատէրլէր էճզախանէլէրինտէ։

ՏՕԲԹՕՐ ԲԷԼԷՋ

Խնանընն եիւզիւնտէքի սինիրլէրին աղրըսը, վէ միտէ զաֆէթլէրինտէն չօղու տիշլերին ֆէնա հալտէ պուլունմասընտան, վէ եախսա հիչ տիշ օլմամագտան նէչէթ իտէր։

Տիշ օլմատըգճա, սրհհէթ միւմքին տէյիլ տիր։ Խնանընն, տիշլերինտէն մասատա չարուգ պօզուլուր պիր ազասը օլմատըղը կիպի, էկեր տիշլերէ իգթիզա օլան տիգգաթ իճրա օլունուր իսէ, օնլարտան տա զիեատէ տաեանընը պիր ազասը օլամազ։

Պու կիւնքի կիւն տիշճիլիք սանաթը քէմալէթ տէրէճէսինէ վասըլ օլտուղունտան, արթըգ հիչ պիր քիմսէ նէ տիշ ազրըսը չէքսէլի, վէ նէ տիշսիզ գալմալը տըր։

Տիշ էթլէրինին վէ տիշլերին քեաֆֆէյի զաֆէթլերի լաեըզըյլա պազըլտըղընտա, իյիլէշիր, վէ անտէն սօնրա ասլա եէնիտէն մէյտանէ չըգմազ։

Տիշ թապիպի Մ. Բէլէղին, կէրէք տիշ զաֆէթլէրինին տէֆի վէ իյիլէշմէսի, վէ կէրէք տիշի օլմաեան ատամլարա տիշ վազ իտիրմէսի իչին իճրա իթտիկի ամէլիաթլարը հիչ պիր թէհլիքէսի օլմատըղը կիպի։ ասլա ազրը սըզը տախի բէյտա իթմէղլէր

Իրան շահը հազրէթլէրինին տիշ թապիպի վէ Բարիս տօքթօրլարընտան օլան մէրգում Մ. Բէլէղին լիգամէնթկեահը աթիտէքի մահէլլէրտէ օլուպ հէր կիւն աչըգ տըրլար։

Պէյօղլունտա Կլավանի սոգաղը Ն. 2, ալթուրգա սաաթ 3 տէն 7 1/2 ա գաար։

Խութանպօլտա Սիրքէճի իսկէլէսի Ն. 29, ալթուրգա սաաթ 7 1/2 տան 12է գաար։

Աֆիոն Գարա հիսարը մէքթէպի իչին էրմէնիճէ վէ Ֆրանսըզճաեա լաեըգը իլէ աչինա օլան պիր միւտէրրիս, քէզա, մահէլլի մէղքիւր գըզ մէքթէպի իչին պիր վարժուհի վէ էրքէք մէքթէպի իչին պիր կառավարիչ լազըմ օլտուղունտան, իսթէեէնին մաթպաամըզա միւրաճաաթ իյլէմէսի։

Լրմէնիճէ վէ Ֆրանսըզճաեա աչինա օլան միւտէրրիսէ օն լիրա գատար մաաշ վիրիլիր։

NORTH BRITISH AND MERCANTILE

A. D.

1809

ԵԱՆԿԸՆ ԻԶԻՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻԾ ԷՆՏ ՄԷՌՔԸՆԹԱՅԼ

	(Լբ. Ինկ)
Ասբլ սէրմայէ	2,000,000
Թարիխէ տէկին սէրմայը իհթիեաթիյէ Լ. Ս. 528,803	
Քեարտան արթըրըլմըշ օլան 250,000	
Եանղըն շիւպէսինին եըլըգ իրատը	708,000

Իշ պու գումբանեա 1809 տա, եանի պունտան 62 սէնէ էվվէլ թէշքիլ օլունմուշ օլուպ, վէ քէնտի սէրմայէսինտէն մաատէ քեարտան արթըրըղը պիւյիւք մէպլաղ իլէ տիւնեանընն էն պիւյիւք շիրքէթլէրին սըրասընա կէչմիշ տիր։

Կէրէք էհալինին քէնտի մաղազասընտա, վէ կէրէք իսթանպօլ վէ Գալաթա կիւմրիւքլէրինտէ պուլունան մալլերի վէ կէրէք էվ, մաղազա վէ էպնէյի սայիրէ վէ էշեա, քէօյլերտէ վէ եախսա չէհիր իչինտէ սիկուրթա իթմէք իչին իլանիտէր։

Սիկուրթա Թութմագ իսթէյէնլէր, Գալաթատա Գէորգ պէյ խանընտա Ն. 9, մէղքիւր գումբանեա թարաֆընտան գուտրէթի քեամիլէսի պուլունան աճէնթի Մ. ՈՒԼԵԱՄ Ր. ՍՈՒԱՆ միւրաճաաթ իյլէմէլերի։

ԷՎԱԼԻՆԱ ԲՕՄԱՏԱՍԸ

Մէղքիւր բօմատա սաչլարընն տէքիւլ մէսինի մէն իթթիքտէն պաշգա, սաչլարա պիր կիւզէլլիք վէրիր օլուպ, խասթալըգ վէ եախսա իիթիեարլըգ սէպէպինտէն սաչլարընը զայպ իթմիշ օլանլար իչին, շիմտիյէ գատար իճատ իտիլմիշ օլան իլաճլարընն պաշլըճասը տըր։

Էվալինա բօմատասը ազ վագըթ զարֆընտա սաչլարընն տէքիւլմէսինի մէն իտիպ, քէօքլէրինի գուվվէթլէնտիրիր վէ սաչլարա քէնտի էվվէլքի ըէնկլէրինի քէսպ իթտիրիր։ Ազ վագըթ զարֆընտա սաչլարընն ուզանմասը իչին մէղքիւր բօմատա իլէ, սագալ վէ սաչ իչին մախսուս օլան բօմատա իսթիմալ օլունմալը տըր։ Մէղքիւր իլաճլարը պիր իքի հաֆթա իսթիմալ էյլէմիշ օլան 17 չաղընտա տէլիգանլըլար, ուզուն վէ իրէք կիպի սագալլարա մալիք օլմուշլար տըր։

Մէղքիւր Էվալինա բօմատասը Գալաթատա Եիւքսէք գալտըրը խան Մ. Վէյիշ վէ գումրանեասընընն 68 նիսամէրօլու էճզախանէսինտէ սաթըլըր։

Իսկիւտարատա Պաղլար պաշը ճատէսինտէ քէօչէ պաշընտա 351 նիսամէրօլու պիր պապ խանէ քի օն արշըն եիւզ, օթուզ եէտի արշըն տէրինլիք, ճէման իչ եիւզ եէթմիշ արշըն արսա իւզէրինտէ օլուպ մունթազամ գուեու-սու վէ իքի թարաֆը ճատտէ օլուպ, ալմասընա թալիպ օլան Պէօյիւք Եէնի խանտա 18 նիսամէրօլու Համամճեան Սէրգիս աղանընն օտասընտան սիւալ օլունա։

ԻԼԱՆ

Իշ պու մայիս 27 բազար կիւնիւ, միւթատ վարօրլարտան ֆազլա օլարագ 2 վարօր Պէյքօզա կիտէճէքլերի, պիրինճիսի սաաթ 1 տէ վէ իքինճիսի սաաթ 2 տէ քէօբրիւտէն գալգըպ, Դապաթաշա, Պէշիքթաշա, Գուզկունճուղա, Օրթաքէօյ, Գուրուչէշմէյ, Ր. Հիսարա վէ Պոյաճը քէօյիւնէ ուղրաեաճագլար տըր, վէ ախշամը Պէյքօզտան պիրի սաաթ 10 տա վէ տիկէրի 10 1/2 տա գալգըպ մէղքիւր իսկէլէլէրէ ուղրաեարագ քէօբրիյէ ավտէթի իտէճէքլերի Շիրքէթի խայրիյէ թարաֆընտան իլան օլունուր։

ԱՌՈՂՋԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ե Ի

ԲՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ԱՄՈՒՄՆՈՒԹԵԱՆ

Ամուսնացեալ առն և կնոջ բնական և բժշկական պատմութիւնը իր խիստ հետաքրքրական մանրամասն տեղեկութեամբքը

Նոր վարդապետութիւն մարդկային ծընընդեան–ամրութիւն–անկարողութիւն–կազմական անկատարելութիւնք–զանոնք բժկելու միջոցք և դարմանք

Մասնաւոր առողջաբանութիւն

ԾՂԻ ԿՆՈՋ

Ե Ի

ՆՈՐԱԾԻՆ ՄԱՆԿԱՆ

Թարգմանեալ

Ի Գ. ՆԵՐՇԱՊՈՒՀ

Տըպէյնամ մէշհուր Ֆրանսըզ տօքթօրուն իշ պու քիթապը ղոյէթլէ օգունմաեա շաեան պիր քիթապ օլուպ քիթապճըլարտա պիրէր մէճիտիէեէ սա թըլմագտա տըր։

ԲԱԶՄԱՎԷՊ

ՕՐԱԳԻՐ

ՀԱՆԴԷՍ ԵՌԱՄՍԵԱՑ

Երեսուն տարիէ ի վեր վենետիկ տըպագրուած Բազմավէպ Օրագիրը, այս տարի որ է իրեն երեսներորդ առաջներորդ տարին՝ Եռամսեայ Հանդիսի փոփուեցաւ, հրատարակուելով ապրիլ յուլիս, հոկտեմբեր և յունուար ամսոց մէջ։ Ամէն մէկ թիւը նոյնչափ երեսէ կը բաղկանայ որչափ առաջին տպագրութեան երեք ամսոյ թերթերը։ Ազգային նիւթոց առատ ճոխութիւն կայ Գալիս հասած առաջին եռամսեայ հանդիսին մէջ ազգին ծանօթ գրիչներէ, և այս մասին ճոխութիւնը չարունակաբար պիտի գտնուի յաջորդ թիւերուն մէջ։ Նոյնպէս քաղաքական անցից և ներկայ դիպաց և ժամանակիս նորութեանց և գիւտերու վրայ հետաքրքրական տեղեկութիւնք անպակաս են։ Ըստ այլ ամենայն մասանց ալ մեծապէս վայթ տարուած է ազգասէր ուսումնականաց և գրագիտաց ճաշակները գոհացնելու։

Տարեկան բաժանորդութեան գինն է 12 ֆր. իսկ 1 թուոյն գինը 3 ֆր.

Բաժանորդութեան տեղն է Սեղբոս խան Մխիթարեանց գրատունը։

ԽԱՄԳԻՒՂԻ

ՓՆԱՇՐՋԻԿԸ

Կ Ա Մ

ՍԻՐՈՑ ԶՈՀԸ

ՏԵՏՐԱԿ ԻՆՆԵՐՈՐԴ

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱՑ

Տ. Գ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Կը ծախուի ամեն Հայ գրավաճառաց քով և կամուրջի գլխու պարագան։

Եւ խասգիւղ Պ. Մանուկ Թէրեզանի սրճարանը։

Գին միոյ տետրակի 40 փարայ։

ՏԱՖՍԻԼԱԹ

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Շուրայի տէվլէթ ազալըղը, պահ-րիյէ մէճլիսի րէյիսի սապըգ սա-ատէթլու Լոհէմ բաշա հազրէթլէրինէ,

Ալէտի սաադ խիւլաֆալըղը, Բա-րիս սէֆարէթի սէնիյէսի իքինճի քիա-թիպի սապըգ իզզէթլու Մահմուտ պէյ էֆէնտիյէ,

Իքինճի մահքէմէի թիճարէթ րէ-յիսի իզզէթլու Րիֆաթ էֆէնտիյէ րիւթպէի սանիյէ սընըֆը միւթէմա-յիզի,

Իւչիւնճիւ մահքէմէի թիճարէթ րէյիսի իզզէթլու Յօհաննէս էֆէնտի-յէ րիւթպէի սանիյէ սընըֆը միւթէ-մայիզի,

Պիրինճի մահքէմէի թիճարէթ րէ-յիսի իզզէթլու Շահպազ էֆէնտիյէ րիւթպէի սանիյէ սընըֆը սանիսի,

Տամղի զալէմի միւտիրի իզզէթլու Սոֆիան էֆէնտիյէ, րիւթպէի սանի-յէ սընըֆը սանիսի,

Գէլպա միւթասարրըֆլըղը, Մա-լաթեա միւթասարրըֆը սապըգ իզ-զէթլու Թէվֆիք բաշայէ,

Խուրան միւթասարրըֆլըղը, Պօս-րա միւթասարրըֆը սապըգ րիֆաթլու Սալիհ էֆէնտիյէ,

Թահրիրաթը խարիճիյէ սաադ խիւլաֆասընտան րիֆաթլու Բէշիր պէյէ րիւթպէի սալիսէ,

Խիւլաֆայի միւմէյիզէյնիւմէն րի-ֆաթլու Խալիտ պէյէ, րիւթպէի սա-լիսէ թէվճիհ պույուրուլմուշ տուր։

Շուրայի պահրիյէ րիասէթի, պահրիյէ ֆէրիգի սաատէթլու Հիւսէ-յին բաշա հազրէթլէրինէ թէվճիհ պույ-րուլդուղու իշիտիլմիշ տիր։

—Ֆէրիգանը քիրամտէն սաատէթ-լու Մէհէմմէտ բաշա հազրէթլէրի Տօ-րը Շուրայի ասքէրի ազալըղընա մէ-մուր պույուրուլմուշ տուր։

—Հօճա պէյ շահպէնտէրի Հաֆըզ է-ֆէնտինին վուգուի վէֆաթընտա մէր-նի, քէօսթէնճէ գայմագամը սապըգ իզզէթլու Վէհպի էֆէնտի, իւ հալէ սինէ րիւթպէի սանիյէ սընըֆը միւթէմայիզի թէվճիհի իլէ, պու թէֆա Հօճա պէյ շահպէնտէրի նասպ ու թայինին պույ-րուլմուշ տուր։

—Տէվլէթի ալիյէնին պէշ միլյոն ինկիլիզ լիրալըգ 1855 թարիխլը գուրաշը, մայիսին օն իքիսինտէ չէ-քիլիփ վէ կէլէճէք օգոստոսուն 1 ին-տէ վիրիլմէք իւզրէ, 86,600 լիրալըգ պոլիգ օլմուշ տուր քի, խասպէթ իտէն նումէրօլարըն ատէտի 430 գըթա թահ-վիլ տիր քի, պունլարըն պէտէլի օգոս-տոստա էտա օլունաճաղը ճիհէթլէ, նէզտի մէզքիւրէ գատար փայիզի իշլէ-նէճէք տիր։

Թահվիլաթը մէզքիւրէտէն 17 սինէ պինէր, վէ 70 ատէտինէ 500 վէ 346 ատէտինէ տախի 100 էր ինկիլիզ լիրա-սը թէսատիւֆ իթմիշ տիր։

1860 սէնէսի թահվիլատընըն տախի Լօնտրատա մայիսին օն իքինճի կիւնիւ գուրաշը քէշիտէ օլունուպ, 670 գը-թա սէնէտատտան 46 սընա պինէր վէ 89ունա 500 էր վէ 546 ատէտինէ տախի 100 էր լիրա թէսատիւֆ իթմիշ տիր։ Չըգը օլունան իշպու թահվիլաթըն գուրալարը չէքիլտիկի էսնատէ, տէվ-լէթի Օսմանիյէնին Լօնտրա սէֆիրի քէպիրի Միւսուրիւս բաշա հազրէթլէ-րի հազըր պուլունմուշ տուր։

ՕՍՄԱՆԼԸ ԽԱԹԻԳՐԱՃԸ 1863 ԻՆ

20 ինճի գուրա · 7,025 սէհիմ

(28 մայիս 1873)

1.401	տէն	1200	100
8,401	»	8,500	»
10,601	»	10,700	»
10,801	»	10 900	»
17,901	»	18 090	»
21,401	»	21,200	»
21 701	»	21 800	»
23 401	»	23,500	»
24 501	»	24,600	»
28,901	»	29,000	»
30,401	»	30,200	»
35 201	»	35 300	»
46,401	»	46,200	»
50 601	»	50 700	»
55 901	»	56,000	»
61 801	»	61,900	»
69 901	»	70 000	»
70 901	»	71 000	»
74,401	»	74,200	»
81,201	»	81,300	»
82,301	»	82,400	»
83 801	»	83,900	»
120,901	»	121,000	»
122 901	»	123 000	»
128 701	»	128 800	»
128,801	»	128,960	»
136,801	»	136 900	»
149,701	»	149 800	»
151,901	»	152,000	»
155,001	»	155,400	»
171,901	»	172,000	»
177,601	»	177,700	»
183,401	»	183 500	»
190,701	»	190,800	»
191,201	»	191,300	»
198 201	»	198,300	»
198 501	»	198,600	»
200 001	»	200,100	»
201,701	»	201 800	»
205,201	»	205 300	»
220 401	»	220,500	»
231,401	»	231 500	»
232,701	»	232,800	»
234,701	»	234 800	»
239 601	»	239,700	»
252,401	»	252,200	»
253,901	»	254 000	»
258 001	»	258,050	50
259,301	»	259,400	100
265 001	»	265,400	»
268,601	»	268,700	»
289,201	»	289,300	»
289,801	»	289 900	»
314,501	»	314,600	»
317,301	»	317,400	»
320,401	»	320,200	»
322,901	»	323,000	»
346,901	»	347,000	»
351,401	»	351,500	»
354,401	»	354,475	75
358,001	»	358,400	100
361,501	»	361 600	»
366,401	»	366,200	»
372 801	»	372 900	»
374,201	»	374,300	»
378,201	»	378,300	»
381 001	»	381,400	»
381,301	»	381,400	»
381 501	»	381,600	»
393 301	»	393,400	»
399,801	»	399 900	»

1865ին գուրաշընը տախի պարընէշր իտէճէյիզ։

Մէքթէպի Խաննայի շաքիրտանը-նա թէրզիլիք էօյրէթմէք իւզրէ, պու քէրէ շէհրի 3000 դը. մաաշլը, Բարիս սէֆարէթի սէնիյէսի մաարիֆէթի իլէ Բարիզին էն պիրինճի թէրզիլէրինտէն պիր ուսթա ճէլպ օլունարագ, խանը-նա, մէքթէպի մէզքիւր շաքիրտլէրին-տէն օլուպ, պունտան տէօրթ սէնէ մուգատտէմ Բարիզէ կէօնտէրիլէրէք, թահսիլի սանաթ իթմիշ օլան թէրզի Սալիհ վէ Հաֆըզ էֆէնտիլէր տախի թէրֆիգ գըլընըպ, մէքթէպին գա-բուտ իթթիսալինտէ պուլունան թէր-զի տիւքքեանը թանզիմ վէ պունլարա թախսիս օլունմուշ։ Մունթազամ էլ-պիսէ նարթօրմանա, վէ պահալէրինի էհվէնիյէթէ միւմքին, մաթլուպըն էվ-լալարը թէրազէւլաթընա սարֆը-նա պիզզաթ իտէն էրպապը համիյէթէ իխթար օլունուր։

—Պաղտատ վիլայէթի ախալիսինտէ սապըգա Միւնթէֆիգ շէյխի սա-ատէթլու Մանսուր բաշանըն, նիշանը ա-լիի Օսմանիյէնին, վէ խազինէի խաս-սա մահսուսէսի սաադ միւմէյիզի էվ-վէլի իզզէթլու Հաճի Վէհպի պէյէ, Մէճիտի նիշանը զիշանընըն տէօր-տիւնճիւ րիւթպէլէրինտէն պիրէր գը-թասը իհսան պույուրուլմուշ տուր։

—Զաթը հազրէթի սատրազամի իլէ տէվլէթլու աթուֆէթլու սէրասքէր բաշա հազրէթլէրի, տիւնքի կիւն մա-պէյնը հիւմայունա կիտմէքլէ, պիր սաաթ գատար հուզուրու Շէհրիյա-րիտէ պուլունմուշլար տըր։

—Տէվլէթլու սամահաթլու Շէյխ-իւլ-իսլամ էֆէնտի հազրէթլէրինին քէյֆիյէթլէրի քէսպի շիֆա իթմէքթէ օլտուղու քէմալի թէշէքքիւրլէ իշիտիլմիշ տիր։

—Կաւթամոնի վիլայէթի ախալի-սի վուգու պուլան գուրագըրգատան տօլայը, պու սէնէ վիլայէթի մէզքիւ-րէտէն խարիճէ զախիրէ նագլընըն մէն իթթիխազը խարիճիյէ նէզարէթի ճէլիլէսի թարաֆընտան պիլճիւմլէ սիւ-ֆերայի տիւէլի էճնէպիյէյէ պէյան օլունմուշ տուր։

—Րումէլի շիմէնտէֆէրլէրի վէ Տէվ-լէթը Ալիյէ իլէ իրան հուտուտ մէ-սէլէլէրի իչին թէշքիլ օլունան էնճի-գումիսիօն, սալը կիւնիւ Պապը Ալիտէ իճթիմա իթմիշլէր տիր։

—Մէքթէպի սէնայիէ քիւշատ օ-լունան րէսիմ սէրկիսի րաղպէթի ու-մումիյէյի ճէլպ իթտիկինէ պինաէն, մէարիֆ նէզարէթի ճէլիլէսինին թահ-թը իտարէսինտէ պուլունմագ իւզրէ, անտարիգ Տէրսաատէթտէ պիր սա-նայի պէտիիա (նէֆիսէ սանաթլար) մէքթէպի քիւշատ օլունաճաղը իշի-տիլմիշ տիր։

—Հալէպ վալիսի Ահմէտ բաշա հազրէթլէրի, իսքէնտէրիյէ թարիգի իլէ էվվէլքի կիւն Տէրսաատէթտէն հարէքէթ իթմիշլէր տիր։

—Այվալըգ խարէսի իլէ բօսթա վէ թէլէկրաֆ նէզարէթի պէյնինտէ գա-րարկիր օլան պիր մուգավէլէ ճէնի-պինճէ, պունտան պէօյլէ, բօսթա-

---

ԼՕՆՏՐԱՆԸՆ ՍԷՖԻԼԼԷՐԻ

ՖԱՍԼԸ ԷՎՎԷԼ

Թ.

ՔԷՐԷՆՔ

(Մանզումէնին 2208 ինճի նումէրօսունտէն պագըյյէ)

—Սէն-Բօլ գապրիսթանընտա։

Պունուն իւզէրինէ գաատէլէրի տօլաշ-բուպ պօշալտարագ ճիւզտան սիւքիւթ իւզ-րէ տուրուրլար։

Քէթթի քեամիլ յի պու կէչէն լաղըր-տըլարը իշիթմէքսիզ օլտուղունտան, զէ-վալլընըն գանը տամարլարընտա տօնմաղա պաշլար, չիւնքի, պու տէհշէթէնկիզ ճի-նայէթլէրին իճրասընը թէքթիր իթմէքսիզ օլան պաշգա պիրի օլմատըղ, իլլա, ճօր-ճուն տօսթու օլան, վէ պօլ պօլ սարֆ իթմէքսիզ օլտուղու պահէլէրի մէրգումա վիրմէքսիզ պուլունան Ճօյսիլ Օտրան օլ-տուղունու կէօրիւր։

Զէվալլը Քէթթի, պու իշէ պըլ իր-թիքեապ էթթիկինտէն, հատտէն զիյատէ թէլաշ-լըպ վէ թէլաշէլիւ իւզրէ տուշիւնմէկէ

պաշլար. չէօյլէ քի, նա ճօրճ մէրգումը-յօնէլին նէ մագսատը պիր սատը օլտու-ղուն պիլմէյէրէք պիլթիւն պիլթիւն տե-տանմագտա իտի, վէ նախօտ մէրգում սա-խի օնլար կիպի էհլի ճինայէթլէրտէն պիրի օլմալը իտի. վէ. էյէր ճօրճ իշին պատա-մագտա ալը օյլէ չիւրէէ իթմիշ իտի, պու րէթաէ ազըլը նազըն պիր չէյ տէյիլ իտի, վէ մագտուլի օլարագ, էյէր օնլա-րըն րէֆիգլէրինտէն պիրի պիր պէյի թէ-նասսա իտի, քէնտիսի իշին օնտան տա պիւյիւք ամէլէ վիրէճէ պիր էյ օլմազ իտի. վէյհուրր, չըլըղըրմագ ալըճէլինիւ չաշըրտըղընտան, պիրտէն պիրէ պաղըր-մաղը իշին, էյէրիշէ պաղըրը գարար։

Ճօրճ, մէրգումընըն միւքեալէմէսի կիթմէքճէ գիւռուլթի էշիթմէյէ պիր հա-լէ թէյիտ իթմէյէ պաշլար, վէ Քէթթինին սա-խի մէրգումը գիւռուլթիւյի Թանրիյէ իլչ-թիմիշ իտի, հալպուքի, Տիվլէրինէ, Տէմէ-թարիգլէրինէ Թանրիյէ իլլէ մէսլէ թէ-րէ։

Տօյլէ Ճօյսիլ տան սէօյլէմէք, վէ տա-յանմա մէրգում...։

Մէրգումուն լաղըրտըլարը, էթրաֆը-տաքիլէրէ պէլլի, թէրէճէյէթ թէքսիր իթմէքսիզ օլտուղունտան, մէրգում տախի մէզքիւր թէլաշտան պաթ քաշան թէֆ-րիք, մէրգումընը ճիւնէ վէ ճինայէթ թարիգլէրինէ թանրիյէ իյիմէմիշ իտի։

Միւբտէաճալէ սայէսինտէ քէնտի զանըթ իթմէքսիզ օլան մէզքիւր կիւրաճ օրթագլը-տա, մէրգում խաթըրլըյաչագ Ֆէվգէլատէ պիր պէտիպախթլըղա տիւշմիւշ օլտուղունու պիլմէքսիզ իտի, վէ պիրկիւն պունու կէօրիւրսէ պիր մէրգում քէնտիլէրինի կէօրիւրտիւղիւնտէն իքիսինէ տախի պիր թէլաշ կէլմիշ իտի։ ճօրճ իսէ ճիւնէ պէյնը պաշլաշմաղա իւզէր պիր գատար պունու պիլիւթ իտի, վէ պունըն մաղրուր մէսլէ քէնտիլէրինէ օլճակըն տէօրթ թարաֆը սարըլըրտը, էօլմէ ուր ֆէրլիւ ճիշլիլէր...

—Լաքին, պու միւխթէլիֆ իշէր չօգ-լուգ շահանը իթմէչէյէր տէյիլ միյտէր, տէր անլամը մէրգում, կէօզլէրի սարը ճիւրաթ վէ հիտէթ իլէ մէմլու օլտուղու հալտէ արզուսու պաղըրդըզմագ պու տէ-ֆա ասըլ կէօզէլ թամամ օլունուրտու։ Պէն գընըզ, պէն տըր տէյէրէք, քէօյլէ պէր տաղ յանան պէօյլէ, պիր քէօյլէ պէր թայինտէն սէօնքիւն վէրմիշլէր թաղվիր մէշը ճօսլուգ, քէօյլէ ռուշ կիւզէ, քէմալ տէ պէր թուրճէյէ կէօզէլ թամամ պիր տէյիլ օլունմագ մէշէգուլ տիր։

—Նէ՞ տիր սէօյլա, պարդըմ, տէր Լիւ-բիւս մէրգումուն խանընա խապէրտարագ։

—Պու պապաշ, տէր Ֆօլկանո, քիմսէ-նին միւթալաասընտա էհէմմիյէթ վէրմէյէ-րէք, խալըմըզ պիր չէյ, խանի հէր նէվի գալա վէ պէլամը կէօզէ ալմագ իչին գարար վէ նիյէթինտէ գալի տամար իթմիշ իթմիշ տիր . . .։

—Մէկերչի պիզտէ մէզքիւր խաստէլէրի կէօրմէքթէ տէյի՞լմիսինիզ, տէր Թօմբսըն։

—Վէ մէկերչի պիզ չիմտիյէ գատար իւ-րաղը սաալգամ վէ ուզաքլըգտա իթմիշ տէյի՞լմիյիզ, տէյի խիտէ իտէր Տէր-Մէր Ֆօլկանո հազրէթլէրի մէրգումընըն սէօյլէտիկինի թաստիգ իտէրէք,

—Տօմպլար, սէօյլէտիկինիզ սահիհ տիր, տէր մէրգում գանն իտէրտին քի խաթըրը-նա խիւթուր իթմիշ օլան ֆիքիր պիր թէ-ֆէքքիւրիւ տէֆ իթմէք նիյէթինտ էյլէմէ աննըսա կէօճիւրտիւք, պէն քեաֆֆէսինի տախի չօգտան պէրու թանըրմագտայըմ. վէ սիզին շաթըրը էմնիյէթ օլունուզուն պու րէք պէշա պէյէրիմ, լաքին, պու-զուզուն տար պարպիչէ չէշմէկէ մա-խի կէօյ արմարըճ իղթիյար իթմէքսիզ օ-լունտըղուն պարա, խանըսնէ պիր հալէ քէթ սէօյլէմէնիզ հէր չէյի զայա խալէքլիւ-միյ տախի չիւրէքսիզ տիր։

—Հայ հա՛յ, հէր չէյէ հազըր ու միւն-թազըրըզ, պարա էյիմ իւզրէ օլմալըյըզ, Ալլահ քէրիմ տիր, հայաթըմըզը էֆէնտի հայաթըմըզ, պիզ պիզէ չու թամամ իթ-միշինիզ իչի խալիպ վէրինիզ։

—Էյէր մէզքիւր իշ ուսալ իսէ, Սօմ-մէրսէթ սիւգաստրատան չըգարագ զէնկին օլաճաղըմըզա հիչ շիւպհէնիզ օլմասըն։

—Տիմէք տիր քի օփալըզ լիրալը՛ր է-

խանէ վէ թէլէկրաֆ մէմուրլարը պիլա իւճրէթ, Աղիղէ վաբօրլարընա բաքիպէն հօլճուլուգ իսէպիլէճէքլէր տիր։

—Խբաիվի Մբսբը հաղրէթլէրիէն քէնտի մէսարիֆլէրի իլէ, իսթանպօլուն պիր չօգ ֆագբը չօճուգլարընը Զամբճասագի քէօշքլէրինտէ սինէնէթ իթարիէճէյի իշիարիմիշ տիր։

—Դարանթինա նէզարէթի, գօլէրա հաղգընտա վիրին վէ Բէյթասան ալբգը էյի հավատալէր իւղէրինէ, թուանընէն հօգարքի թարաֆլարընտան կէլէն հօրճուլարը, օն կիւն էրէրինէ պէշ կիւն թահթը գարանթինատա ամանատ գարար վիրմիշ տիր։

—55 եաշընտա պիր օղլու վէ 60 եաշընտա պիր գբգը պուլունան երիգ եաշընտա պիր գարը իւղէրինէ ֆիյլի չէնի իճրա իլէմիշ օլտուգունու կէչէնլերտէ պիլտիրտիկիմիզ եար Հիսար դարիէլի Տէլի Հասան օղլու Օսման, պու քէրէ, Պբրուսանընն ճինանէթ մէհքէմէսի թարաֆընտան, իւչ սէնէ մահպուսիէթէ հիւքմ օլունմուշ տուր։

—Թարաֆբմբզա սուրէթի գավիէտէ պէհան օլունտուգունա կէօրէ, Բումէլի տէմիր եօլու թահվիլաթընն սոն գուշտար չէքիլտիքտէ, 300 պին ֆբրանգ իգրամիէյի, Պէշիկթաշ սարքինլերինտէն վէ Գալաթա թիւճարլարընտան Մ. Բ. . .ին խբտմէթճի գբգը գազանմշ տբր։

Հալ պու քի, աթխտէ նագլ իտէճէյիմիզ պագը խուսուսլարտան տօլայը, մէրգումէ պախթը գբգ։ քէնտիսինէ իսապէթ իթմիշ օլան ճէսիմ մէպլաղը գօլայճա էլէ կէ իրէմէնէճէք կիպի կէօրիւնիր։

Մէրգումէ գբգ, Բումէլի տէմիր եօլու թահվիլաթընն գուրտար չէքիլէճէյի կիւնտէն պիր գաչ կիւն էվվէլ Գալաթատա կիտիպ, թօր իտիպ պիր թարաֆա գօյմուշ օլտուգու ադճէսի իլէ, սարաֆքն պիրինտէն պիր տանէ եէնի շբմէնտբֆէր սէհիմի սաթքն տալբը վէ խանէնէ ավտէթինատ, մէգէր սէհիմի, ադասընա կէօսթէրիպ մէրգումէ տախի, սէհիմին նիւմէրօսունու պիր երէբ գայտ իտէր, Մ. Բ-ին նէկէնի, օլարա հաղբը պուլունուպ, օ տախի նիւմէրօտու պիր երէբ գայտ իտէր։

Կէչէն ճիւմա իրթէսի կիւնիւ, էօյլէ սոնրա, մէրգումէ խբամէթքեար գբգ, դարանընն չէքիլտիկինի խապէր ալարագ, սէհիմի ալբգը սարաֆա միրաճաաթլա, ալբգը նիւմէրօսունուն գուրտտա խապէթ իտիպ իթմէտիլինի սիւալ էյլէմէսինտէ, սարաֆբը կիւնա նիւմէրօսունա պագբպ տէ պիր երէբ գայտ իթմէք բէսմինի ինճրա իթմէք պէհանէսի իլէ սէհիմի ալբգ, պիր արա երիագլանբը վէ կիւնա վատէսի կէրմիշ ֆայիդի պէտէլի օլարագ պիր Օսմանլը լիրասը իլէ սէհիմի կէրի վիրիր։

Գբգ պէօյլէ աղ վագթթ գարֆընտա չօգ ֆայիդ ալարգը իշին մէմնուն օլտուգու հալտէ խանէնէ ավտէթ իտիպ, վագտի հալի ադասընա նագլ իտէր։ Պէօյլէ պիր խէնալի ֆայիդին նիգամբզճա վիրիլմէսի, Մ. Բ. . . ին շիւբհէսինի ուէանարբրգ, ատթքն տրբշ օլտուգու սէհիմի քէնտիսինէ կէօսթէրմէսինի գբգտան թալտպ իտէր վէ պագար քի ալբգը սէհիմի սարաֆ տէյիրթիրմիշ վէ իսապէթ իտէն նիւմէրօպաթէն տէֆթէրինէ գայտ իթմիշ օլտուգու նիւմէրօ տբր։

Մ. Բ. . . Գալաթատա ինէր, ֆագաթ օ կիւնիւ, Բումբարա եօրթու օլմասը հասէպի իլէ, պանքէրլէր գարարը իտի, Մ. Բ. . . մէճպուր օլուր մաթլուպաթընը թէէխիր իթմէկէ, կէչէն սալբ կիւնիւ, մէրգումէ միւթէպէր թիւճար, նապէտիտա օլան վէ հիյլէ իլէ եէրինէ տիկէր պիր սէհիմ վիրիլմիշ օլա սէնէմի սարաֆտան մաթլուպ իթմէք իչին Գալաթատա կէլիր. ֆագաթ սարաֆքն նէրէտէ օլտուգունու պիր էյիճէ պիլմէտիկինտէն, եէրինի կէօսթէրսին իչին, խբտմէթքեար գբգը Գալաթատա կէթիրթմէէ մէճպուր օլուր։

Մ. Բ. . . դաղանան մէգքիր նիւմէրօ հէր քիմին եէտինտէ իսկ կէլիպ ըսգօնթօ իթտիրմէք խթէէտինտէ, ըսգօնթօ իթմէմէսի իչին Պանգ Օթօմանա կիտիպ խապէր վիրմիշ տիր։ Պու իչին նէթիճէսի մէսմու իմիպ օլտուգտա օգունանարբմբզ պիլտիրիրիպ։

(Թիւրքի)

—Տիւնքի Լոէպսիպլէրին Լյէնճէսի նամ պէնտիմիպին, տէօրտիւնճիսաթքբընտաքի էոէդէրէյէ լուգէթի էոէդէրէյէ օրուպ, վէ եէտինճի սաթքբընտաքի էոիէդէրէնէր լուգէթինտէն սոնրա շու () եարբմ նօգթա պուլունաճագտբը։

լէ օյնատճաղբզ։

—Ամէպա նէ՞ տիր շու պէմէ էմէկիմիզ իշ, եօգսա Տէվլէթ պանդ տսընը մը սօեսճաղբզ։

—Օնատան տա պիսիրք պիր շէյ, տիր տէր Ֆալգանա։

—Էյի, լաքին նէ՞ տիր սէօյլէյինիզ պագալմ...։

Գօլանէլ ճիւպիճ տիւշիւնիր, վէ մէմնունիյէթ էսէրի օլարագ կիւլիւմսիւթքատէն սոնրա, սբգը սբգրնա Թօմբսընը էլինի թութար։

—Հէրսինիզ տէ բէք ալէա պիկիրսինիզ քի, տէր մէրգում գավի վէ թէէսսիրլի պիր սէօյլէյիր իլէ, Ինկիլթէրրանը սէրբաեը էրմասարը, Թուբ տբ Լօնդրը թապիր օլունան մահէլլատ մահֆուզ պուլունմագտա տբը։

—Շիւբհէսիզ։

—Մէգքիր էրմասարը հբզիզ խիլտիկի մահէլլին գարուսունտա, կիճէ կիւնտիւզ պէքճիլէր պէքլէմէքտէ տիրլէր։

—Տահա՞։

—Պիր այատան պէրու, պէն մէգքիր գալէնին օ տայիրլէսինէ օն տէվա կիրիպ չբգմշբմ տբր։

—Էյ։

—Պէն հէր շէյի տիզգատթ իտիր կէօզատն կէշիրտիմ, վէ անլատտմ քի, եալբզ

նբզ պիր գաչ նէֆիէր չարգընը եարտբմբ օլտուգու հալտէ, մէգքիր պահալար եէթիրմէզ օլան էրմասարը գալտրրատիլէճէկիմ տիր։

—Լաքին, նա՞տբլ օլապիլիր պու։

Ֆալգանա կիւլիմսիյէրէք եիւզիւնիւ Բատատիէ չէվիրիր։

—Պիր գաչ կիւնտէն պէրու, պէն ըէք ալէա պիրինի ըէյատա էյլէմիշեմ տիր, տէր մէրգում։

—Բի՞մտիր օ, Բատատ՞ մի, տէրլէր Լիւբիւս իլէ Թօմբսը քէդալիք մէրգումատան թարաֆա պագարագ։

—Էվէթ, Բատատ, թա քէնտիսի, տէր Ֆալգանա, Բատատի հէմ տթէէ կիպի տիր, հէմ զայէթ ուսթա տբր, վէ հէմ տէ էյնէ կիպի ինճէ տիր հէր տէվլէյ կիրիպ չբգապիլիր։ պէն պու մատատէյի քէնտույէ թէքլիֆ վէ սիւալ էյլէտիմ իսկ, քէնտիսի տէ գապալ էյլէտիկինտէն, շիմտի էմրիմէ միւնթազիր տբր, էմր իթտիկիմ անտէ թրրմանարագ գալէնին տիվարընտան աշանագ, վէ էրմասարընն պուլունտուգու մահէլլին գուսպէսինտէն աշագը ինէճէք, վէ պիր քէրրէ քէնտույի օրատա պուլուդգատան սոնրա, գօյնա գարուեու պիպէ աշանագ տբր։

—Հաֆիզ Ալահ, տէր ուսթա Պիլ, էյի էմնա, եա թուբուլուբ իսկ, ուճունտա իր վար տբր իր. էյլէ պաշգա շէյ պէնդէգ պու։

—Օ՛, վա՛յ միսկին վա՛յ, մէկէրչի քէնտի ճանընա պու գատար էհէմմիյյէթ մի վիրմէքտէսին։

—Էյ, նէ եարտբմ, էկէր պիր գաչ ճանբմ օլա իտի, պիրինի թէկրիրէյ գօեապիլիր իտիմ, լաքին թօբու թօբու պիր թանէճիք տիր...։

—Իյի էմնա, պէօյլէ պիր պիսիք իշի պէճէրմէքլիքտէ տէրքեար օլան չան ու շերէֆ, մէկէրչի սէնին ճանընատան քիչի՞ք պիր շէյ մի տիր։

—Տօղրուտու, պէնճէ պէն, տէր Լիւբիւս, հէր շէյ հաղբրբմ։

—Ալպնատէն տէ օ գ՞ատար, տէր Թօմբսը։

—Էհ, պանա տա սիզ էրմիրիրսինիզ, տէր Ֆալգանա, վէ հէմտէ պու մատատ հաղգընտա պու կիւն պու գատարը քեսֆի տիր, շիմտի պիրազ տահա տիւշունիւլիպ թանգիմ իտիլճէք քէօշէլերի վար տբր, պաշգա պիր կիւն թէքրարէն գօնուշուրուզ, շիմտիքի հալ եալընբզ իսթիեար Ֆօրթէրին իշիյէ մէշղուլ օլմալը-եբզ։

—Օ իշի եարընն պէճէրմէճէկիզ, էյլի ատ-յի՞լ մի, տէյի սիւալ իտէր Լիւբիւս։

—Վէ իշթէ Ամն-Բօլ գազրմթանընտա պուլուշճաղբզ։

» » 5 0/0 91 42

Պօրսա գավի

Լոնդրա 3 յունիս

Էսհամբ Ումումի	52 15/16
1865 իսթիգրազը	72 3/4
1869 իսթիգրազը	61 11/16
1872 իսթիգրազը	88 3/4

Բիացա գավի

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էսհ. Ում. մայիս 23 ախշամ գաբ.	60-15
» » 24 սապահ աշբլար	60-09
» » սաաթ 4	60-18
Իսթիգրազ 1865	364-
» 1868	374-
» 1869	520-1/2
» 1872	91-
Քրէսի պանգա հիսսէլէրի	15-16
Սօսիէթէ Օսթրօ Թիւրք	
Սօսիէթէ ժէնէրալ ագսիօնլարը	12 16
Սօսիէթէ Օթօման	6-00
Վէրիսի գումբանեասը	
Սամսպոլ պանդասը ագսիօնլարը	7-31
Շեմէնտբֆէր սէհիմլէրի էսկի	163-1/2
» » եէնի	73-1/4
Եէնի Թրամվայ հիսսէլէրի	1600
Լօրիում մասէնի ագսիօնլարը Ֆրանք 98	
Կէլէճէք գաբօն պրօնիթօսու	70 բարայ
Ագճէ Ֆայիզի	11-12
Քրէսի Հէլէնիկ	34 00

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ 23 ՄԱՅԻՍ

Ինկիլիզ լիրասը	110-20
Ֆրանսբզ ալթունու	87-25
Բօլ	89-20
Գերմանիա ալթունու	51-25
Պէեաղ մէճիտիէ Ֆարգը	1-30
Մէթալիք Ֆարգը	3-30
Պագբը	120-20

(ՆԷՎԻՑԷ)

Մատրիտատէն, Թարմա շու մուհիմ մէքթուպու կէօնտէրմիշլէր։

Սէնէատթ ասահապքնա թէլոշ վիրմէէրէք, վէ իսբանիա ճումհուրուսունուն իթիպարը մալիէօնինէ տախի պիր ֆէնալբգ ազվի իլէ, խալէլ կէթիրմէք էմէլինտէ պուլունարագ, շիմտիէ գատար ճիւմհուրու մէգքիրսուն ահվալը մալիէօնինի միւ քէրրէլէն նագմբշ իսէմ տէ, շիմտիքի հալտէ, խատրէ, Տէմօքրասի (Հհալինէն ամէլէ կիւրուհի իլէ իշսիզ պօշ կէզէն էրպագը ֆէսատ) էյլէրինէ կէշմէքտէ օլտուգունատան, իլէրուտէ սէնէատթ գուրսնարբընը վիրիլիպ վիրիլմէէճէյի շիւրհէլի պուլունատուգու ճիհէթլէ, ասհապքնա իխթար իշին շու մէքթուպու-

---

Ֆալգանա վէ ատսթլարը ատատա գարդ-մագ իւզրէ իբէն, Տիբ-Միւր պբրագմագ, վէ,

—Օ տէյիլ էմմա, տիւգանընը իշի՞ նէ օ-լանճագ տբր, օնուտտա պիր շէյ պէնդի՞թ-մէյէճէքմիյիպ։

—Իա՛յր, տահա հիշ պիր շէյ օրմատը։ տէյի ճէվապ վիրիր գօլանէլ։

—Լաքին, ատճէպա մէրգում, քէնտիսի իշին գուրուլմագտա օլան տօլապարատան խապէրատար օրմագտա՞ մը տբր։

Ֆալգանա հարէքէթլէյէ խա՛յր, տիմէք խսթէէրէք,

—Օլ պատատ տալա շիւբհէ ճայիզ տէյիլ տիր, շիւնքի, միւքին տէյիլ տիր, տէյի ճէվապ վիրիր մէրգում։ Ֆօրժ (տիւգա) պէնիմ էյիմատ քէօր քէօրիւնէ պիր ալթ օրմուշ տուր, մազալահ, պէնիմ էմրիմին ալթընատան շբգարագ սէրպէսթ օրմագլբզ սէվտատընտա կէզտիկի, վէ քէնտի եէմինինի պօզուպ տեագ ալթընա ալտբգը կիւն եօգ մու, հիշ շարէլէր եօգ տուր, եա քէնտույի զայպ իտէճէք տիր, վէ եախսա ահրէթէ տօղրու եօլնու օլաճագ տբր։

(Տէվ-Գ)

մուն զաղեթանքզո տէրճինի ըլճա ի-տէրիմ։

Իսթիլալը պաշլանկըճքնտա, եանի՝ 1860 սէնէսի, Իսբանեանքն, տէեունը ումումի, շունտան իպարէթ իտի.

1841 վէ 51 վէ 56 սէնէլէրինտէ ագտ օլունան իսթիգրազտի, 11 միլեոն 96 պին 100 ինկիլիզ լիրասը, վէ տէեունը ումումի հէյեէթինէ գօնուլան մուվագգաթ իսթիգրազլար, 24 միլեոն 418 պին 800 ինկիլիզ լիրասը, վէ 1831 սէնէսինտէն պագաեէ գալան խազինէ թահվիլաթըյլա, էտասը զէմանը կէլէն բօլիշալարտան տօլաեը 21 միլեոն 595 պին 200 լիրա քի ճէման 57 միլեոն 110 պին 100 լիրա տը։ 1868 սէնէսի պաշլանկըճքնտա, Իօշիլտ վէ գումբանեասը մարիֆէթի իլէ, 13 միլեոն վէ սօնրատան Բարիս պանգասընտան, եիւզտէ 3 ֆայիզլէ, 32 միլեոն 640 պին լիրա տահա իսթիգրազ օլունմուշ վէ պունունլա, 68 սէնէսի սօնլարընտա տէեունը ումումի, 37 միլեոն գուսուրտան իպարէթ պուլունմուշ իքէն, 12 այ զարֆընտա 102 միլեոն 750 պին 100 լիրաեա պալիզ օլմուշ տուր քի տէեունեունը մէզքիւրէ, եիւզտէ 80 նիսպէթինտէ արթմըշ տը։

1871տէ, էինէ եիւզտէ 3 ֆայիզլի 20 միլեոն 907 պին 25 լիրատան իպարէթ տախլի պիր իսթիգրազ ագտ օլունտու։ Պունտան պէշգա էինէ եիւզտէ 3 ֆայիզլի 35 միլեոն 29 պին 265 լիրատան իպարէթ պիր իսթիգրազ ագտընա տահա գարար վիրիլէրէք, 72 տէ անա տա մուվաֆֆագ օլունտու։

Վէլհասըլ, իշ սէնէ զարֆընտա, իսբանեա ճիւմհուրունուն պօրճու, 158 686 390 լիրաեա վէ եախօտ 68 սէնէսինտէն 71 սէնէսինէ գատար 3 սէնէ զարֆընտա եիւզտէ 178 նիսպէթինտէ արթմըշ տը։

Կէլէլիմ վարիտաթ ճիհէթինէ։ Պիր թարաֆտան Դարլիսթէր, էհալիտէն վէրկի թօբլար, վէ պիր թարաֆտան հիւքիւմէթ իսթէր։ Իշթէ չու սէպէպլէ, վարիտաթ տախի սէնէ պէսէնէ ազալը, էլէ կէչէն ագճէ տախի զայէթ միւսրիֆանէ սարֆ օլունմուշ տուր։

—Ինկիլթէրրա ամիրալը Ղօմիր, Զանկիպար սէվահիլինի ապլօգա իտիպ, Զանկիպար հաքիմի էկէր էսիր թիճարէթինի մէն իշին, Ինկիլթէրրանքն թէքլիֆինէ մուվաֆֆագաթ իթմէզ իսէ, Զանկիպար չէհրինի թօբա թութաճաղընը պէեան իլլէմիշ վէ հաքիմի միւշարիէյհ տախի, Ինկիլիզլէր պէօյլէ պիր հարէքէթէ թէշէպիւս իթտիքլէրի թագտիրտէ, մէմլէքէթինի թէրք իտիպ, Մէքիկէնէ հիճրէթ իտճէկինի վէ պու խուսուստան նէշէթ իտէն մէսուլիեէթին քեաֆֆէսի, Ինկիլիզլէրէ այիտ օլաճաղը պիլտիրիլմիշ օլտուղու։ Մանչէսթըր կարտիէն նամ Ինկիլիզ զաղէթասընտա կէօրիւլմիշ տիւր։

—Կէչէնտէ Մ. Թիէր, հէնուզ բէյիսի ճիւմհուր օլտուղու հալտէ, մէպուսան մէճլիսինէ վիրտիի դավանինի էասիէ լայիհասընտա, բէյիսի ճիւմհուրուն լաագալ գէրգ եաշընտա օլմասը լազըմ կէլէճէյինի տէրճ իթմիշ վէ Մ. Կամպէթթա, իշ պու ֆէգրայը, լայիհատա կէօրտիւքտէ, քէնտիսի հէնուզ 35 եաշընտա պուլունտուղու ճիհէթլէ, տիմէք օլուեօր քի Մ. Թիէր պէնի բիասէթտէն բէտտա իթմէք իսթէմիշ, պէն տէ պէշ սէնէ տահա պէքլէրիմ տէմիշ տիր։

—Ֆիլէմէնք էհալիսինտէն մուհարէպէեէ գարշը օլան պիր ճէմիյէթ ազասը, Աչին մուհարէպէսինին թաթիլ իտիլմէսի զէմնընտա հիւքիւմէթլէրինէ պիր պէեաննամէ վիրտիքլէրի կիպի, պունուն պիր սուրէթինիտէ, Աչին հիւքիւմտարընա կէօնտէրմիշլէր։

—Բուսիա իմբէրաթօրունուն նիեէթի, խիվաեը զապթ իթմէք օլմաեը, օրատա Բուսիա Թարաֆկիրի պիր խան նասպ իյլէմէք օլտուղու վէ իմբէրաթօրը միւշարիէյհ, պիր գալէա ինչա իթտիրիպ, իշինէ Բուսիա ասքէրի վազ իթմէք նիեէթինտէ պուլունտուղու, Բէթբրսպուրկտան թակսբրբէս զաղէթասընա վարիտ օլան պիր թէլէկրաֆնամէտէ միւնտէրիճ տիր։

—Սիւէիշ գանալը գումբանեասընը բէյիսի Մ. տը Լէսէբս, Բուսիատա վագը Օրէնպուրկ չէհրինտէն Հինտիստանա Պիշավէր չէհրինէ գատար պիր շըմէնտըֆէր ինչասը թէքրիֆինի միւպէյեին օլարագ Տրիսատէթ Բուսիա էլչիսի մէնէրալ ինեաթիէվէ պիր մէքթուպ կէօնտէրմիշ տիր։

—Տէվլէթի ալիեէ վէ Ավսթրիա թարաֆընտան, Գասթէլասթրիա նամ մահէլլտէ Ավսթրիա թէպասասընտան Արնավուտլար իլէ Տալմացիա քէօյլիւլէրի պէյնինտէ պազը մէրալար թասարրուֆլարընա տայիր օլան պիր հուտուտ միւնազասընը թէսվիյէսի զըմնընտա թէչքիլ օլունմուշ օլան միւխթէլիթ գօմիսիօն, պիր իթթիֆագ հասըլ իտէմէմիկինտէն, Տէվլէթի ալիեէ գօմիսէրլէրինին Ըշգօտաեա ավտէթ իթտիքլէրի վէ Ըշգօտաստա գուրայի ասքէրիյէ իճրասընա պու տէֆա միւպէշէրէթ օլունաճաղը վէ Պարէ, 600 նէֆէր գատար ասքէր վիրուտ իյլէտիկի մահէլի իշարընտան տը։

—Ֆրանսըզլարը զիւհմինճէ էկէր Բրուսիալըլար, Ֆրանսանը պու մէրթէպէ սէրվէ՝ ինի պիլմիշ օլա իտիլէր, մուհարէպէ թազմինաթընը էլպէթթէ պէշ միլեար ֆրանգտան զիեատէ թալէպ իտէրլէր իտի, լաքին Բրուսիալըլար, պու էֆքեարը գապուլ իթմէյիպ, բրէնս Պիզմարգըն արզուսի, Բրուսիանը մուհարէպէ մէսարիֆի իլէ միւքեաֆաթ վէ միւթէգաբիին մաշալթը հասըլ օլմագտան իպարէթ օլուպ, վագտա Ֆրանսա պու գատար թազմինաթտան պաշգա քէնտիսինին տախի կիրիֆթար օլտուղու մէսարիֆի սէֆէրիյէսիյլէ պէրաբէր Ֆրանսանը պու կիւնքի հալինտէն ֆէնա պիր հալէ կիրիֆթար օլաճաղը հէրքէսին զանն ու թախմինի օլուպ, ֆագաթ, ֆիլհազրգա Ֆրանսանը կիզլի խազինէլէրէ մալիք օլտուղունու քիմսէ պիլմէզ իտի։ Հաթթա չիմտիքի հալտէ, Բրուսիալըլարտան էքսէրիսի ատէթա Էվրօբանը խազինէսի մագամընտա օլան Բարիս չէհրինի մուհասէրէ իթտիքլէրի հալտէ պիլէ, մէզքիւր խազինէլէրին մէվճուտ օլուպ օլմատըղընը պիլէմէտիքլէրինէ նէ տէրէճէլէրտէ հիտտէթ իտէեօրլար։

Ֆրանսանը միլլէթ մէճլիսի ազասընտան պիրինին, կէչէնլէրտէ, Պիէն Բիւպլիգ նամ Ֆրանսըզ զաղէթասընա կէօնտէրտիյի մէքթուպուն մաէլինէ նէզարէն, միւմայիլէյհ, Բրուսիալըլարը, Բարիսի մուհասէրէ իթտիքլէրի վագթ, Բարիսին խարիճինտէ վագը չիֆթլիքինտէ իսքեան իթմէքտէ օլուպ վէ մուհարէպէտէն պիր ազէվվել մէվճուտինի քեամիլէն չիֆթլիքինէ սարֆ իտիպ, վէ մուհարէպէ զէմանընտա Ֆրանսա էսհամ ֆայիզինի տախի վիրմէտիկինտէն, խայլի մուզայիգաեա տիւչար օլմուշ իսէ տէ, մուախսարէն ինթիխապ մատտէսի զուհուր իտիպ, միւմայիլէյհին Պօրտօեա կիթմէսի իճապ իթմէքլէ, եօլ մէսարիֆի վէ սայիրէ իչին, չէհրի մէզքիւրէ միւվասէլէթինտէ միւթէպէրանտէն պիրինէ թէսատիւֆ իլէ, օն պին ֆրանգը լիւզումի օլտուղունու իֆատէ իթտիքտէ, միւմայիլէյհ տախի մաթլուպ իտէր իսէ, եիւզ պին ֆրանք վիրիլսին տէմիշ տիր։ Հասըլը ալթուն տօլու օլուպ, մուհարէպէնին խիթամընտա պիր գուրու թէմէսիք իլէ իսթէտիյի գատար ագճէ թէտարիքի միւմքին իտի։

Ֆրանսըզլարը Բըրուսիալըլարա էտա իտէճէքլէրի թազմինաթ նիհաեէթ պուլուպ, Ալմանեա ասքէրի տախի կէրի չէքիլտիքտէ, Ֆրանսա քէնտիսինէ չէքէ տիւզէն վիրմէք իչին էինէ լիւզումինտէն զիեատէ ագճէ թէտարիգ իտէպիլէճէյի աշիքեար տը։

—Կէչէն յունվար այընտա Ամերիգատա Մօտօք Հինտիլերին իսեանը խապէրի նիու եօրգա վարիտ օլտուղու ատտէ, տէր հալ մըգտարը քեաֆի ասքէր իրսալի իլէ, էշգբեաեա թէսատիւֆ օլունտուգատա, թարաֆէյնտէն մուհարէպէեէ կիրիշիլիպ, պիր խայլի նուֆուս թէլէֆինտէն սօնրա, նիհաեէթ եէրլիլէր։ Ամերիգա ասքէրինէ զալէպէ վէ եէտի ատէտ տաղ թօբու վէ քիւլիեէյլի միւհիմմաթլէ բէք չօգ թիւֆէնք զապթ իտէրէք, ասքէրի մէրգումէ կէրի չէքիլմէեէ մէճպուր օլմուշլար իտի։ Պունտան սօնրա, մուհարէպէնին պէրթարաֆ իտիլմէսի էմէլի իլէ եէրլիլէրին մաթլուպաթընը թէսվիյէսինէ գարար վիրիլմիշ վէ մէմուրլար թայիին օլունուպ, խուսուսը մէզքիւրուն թէսվիյէսի պիր խայլի զէման ուզանմըշ իսէ տէ, նիհաեէթ սուհ օլմուշ իտի. հալ պու քի կէչէնլէրտէ էշգբեայի մէրգումէ էինէ աեաղա գալգարագ, պու տէֆա իւզէրինէ հիւճում իտէն ասքէրի ճիւմհուրիեէ, էշգբեաեը պէրպատ իյլէմիշ տիր։

—Շասբօ թիֆէնքի պիչիմինտէ օլմագ վէ տահա միւքէմմէլ պուլունմագ իւզրէ, հիւնէր սահիպլէրինտէն պիրինին իճատ իյլէտիյի թիւֆէնք, Ֆրանսանը թօփխանէ մէճլիսի ումումի թարաֆընտան թահսին վէ գապուլ օլունտուղունու Ֆրանսըզ զաղէթալարը եազբեօր։

—Բելիթիգա թէօհմէթի իլէ միւթէհիմ օլուպտա, պունտան էվվէլ բէթբրսպուրկտան իսվէչէրէ ճիւմհուրիեէթինին հիմաեէսինէ սըզընմըշ իքէն, ֆիրար իթմիշ օլան թանը նամ քիմէնէ, պու քէրէ Բուսիալըլարա թէսլիմ օլունմաղլա, պատէլ իսթինՁագ եիրմի սէնէ միւատէթլէ Սիպիրեաեա նէֆի օլմասընա գարար վիրիլիպ, մահէլի մէզքիւրէ կէօթիւրիլմէքտէ իքէն, մէրգումեօլտա քէնտի քէնտիսինի վուրուպ թէլէֆ իյլէմիշ տիր։

—Ամերիգանթիգ նամ վարօրուն զարգ օլտուղու վագթ, ալթը եիւզտէն միւթէճավուզ թէլէֆ օլան նուֆուստան չիմտիեէ գատար իքի եիւզտէն զիեատէսինին նաշը պուլունմուշ իսէ տէ, պունլար հավանընը չիտտէթիլէ տէնիզ սուեուունուն թէէսիրինտէն նաչի թանընմագ ըատտէեէ կէլմիշ տիր։

—Ֆրանսանը Ալմանեա մուհարէպէսի էսնասընտա եէթիմ գալան չօճուգլարա թէվզի օլունմագ իւզրէ, Ֆրանսա ճիւմհուրու բէյիսի սապէգ Մ. Թիէրին զէվճէսինին բրեասէթի թահթընտա պիր բազար քիւշատ օլունուպ, պիր խայլի ագճէ թէճէմմիւ իթտիկինի եազմըշ իտիք։ Ինքինճի տէֆա օլարագ էինէ մէզքիւր բազարընը քիւշատընտա 306 պին 755 ֆրանգ թէրագքիւմ իթմիշ տիր։

—Գօմիսիէրտէն 428 նէֆէր բարիստէ պատէլ իսթինթագ գանունէն նէֆի օլունմալարը լազըմ կէլմէքլէ, Ֆօրթ Գէլարէն թարաֆընտան գըեամ իտէն պիր նագլիեէ վարօրունա պինտիրիլէրէք, Նուվէլ Գալէատօնեաեա նէֆի օլունմուշլար տը։

—Միւթէվէֆա Նաբալէօնուն զէմանը հաեաթընտա քէնտիսինէ թէտավի իտէն Սէրօպլիմզալ նամ թապիպէ, սապգ իմբէրաթօրիչա Լօժէնի պու քէրրէ, պիր գըթա մուրասա ալթուն գութու վէրմիշ վէ պունուն տէրունինտէ Նաբալէօնուն զէմանը հաեաթընտա իսթիմալ իթտիյի պիր չիֆթ գալտիյէսի տախի օլտուղու ճիհէթլէ, թապիպի միւմայիլէյհին բէք մէճունուն օլմուշ օլտուղունու թայմս եազբեօր։

—Վիէննատան թայմա չէքիլէն թէլէկրաֆա նէզարէն, մայիսին օն եէտինճի կիւնիւ, Վիէննատա 140 քիշի իլանը իֆլաս իթմիշ տիր։

—Ճիզվիթ բաբասլարընը Ալմանեատան թարտ վէ տէֆի մատտէսի, պու քէրրէ բարլամէնթատա մէվգէյի միւզաքէրէեէ գօնուլուպ, ալթը այա գատար մէրգումլարը մանասթըրլարը գաբաթըլարագ, ճիւմլէսինին տէֆինէ սուրէթի գաթիէտէ գարար վիրիլմիշ վէ պու միւատէթ թէճավուզ իտիպ տէ կիթմէքէն ճիզվիթլէրտէն, եիւզէր ֆիօրին ճէզայի նագտի ախզ օլունարագ իքիշէր այ հապս օլունճաղլարը տախի բէսմէն իլան օլունմուշ վէ Բրուսիատաքի շըմէնտըֆէրլէրին իքմալի իչին Ալմանեա տէվլէթի պու քէրրէ 120 միլեոն տօլարտան իպարէթ պիր իսթիգրազ ագտընա գարար վիրմիշ տիր։

—Ապրիլին 27սինտէն մայիսին 3ինէ գատար Պէրլին զարպխանէսինտէ պասըլան ալթուն սիքկէնին մըգտարը, 11 միլեոն 625 պին 450 մարգաեա պալիզ օլմուշ տուր։

—Պու կիւնլէրտէ, Բրբրուսիատան Ամերիգաեա քիւլիեէթլի մէհաճիր նագլ ու հիճրէթ իթմէքտէ օլուպ, թայմսը Պէրլին մուխպիրի, մէհաճիրինի մէրգումէտէն պիրինէ սէպէպի հիճրէթլէրի նէտտէն իպարէթ օլտուղունու սիւալ իթտիքտէ, չէօյլէ պիր ճէվապ վիրմիշ տիր. «Հիւքիւմէթի ռուհանիէ, էսկի տիւնեատա (Լիվրոբա վէ Ասիա վէ Աֆրիգա) դայպ օլուպ, Բաբա տախի Ամերիգատա իգամէթէ գարար վիրտիկինտէն, քէնտիսինի թատիգ իտէնլէրի մահէլի մէզքիւրէ ճէլպ իթմէքտէ տիր։ Միւշարիէյհէ իթիգատ իտէնլէրտէն ճիւմլէսի, Ամերիգաեա հիճրէթ իթտիքտէ, հազրէթի նօյուն զէմանը սէատէթլէրինտէ վուգու պուլան թուֆան կիպի պիր թուֆան զուհուրի իլէ, էսքի տիւնեա խարաբ օլուպ, պիզ խէլաս օլաճաղըզ» տէմիշ տիր։

—Իսբանեատաքի Դարլիսթ թարաֆտարանը, Բօրթիքէզ մէմալիքինտէ տախի պիր կիւրիւլթիւ չըգարմագ իչին քիւլիեէթլի ագճէ իլէ օրտեա տախի պիր գաչ քիշի կէօնտէրմիշլէր տիր։

———

ՍԱՀԻՊ ԶԱՋԷԹԱ
ԳԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատա Բէնճէ մախի բազարընտա
Ն. 41 իրսի խանընտա